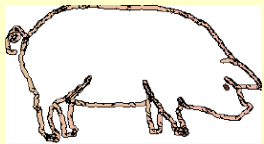

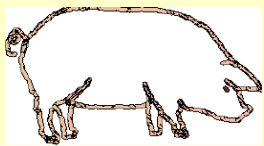
Presoja uspešnosti prireje pujskov I

Milena KOVAČ

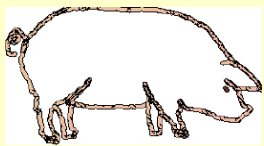
Spremljanje prireje v prašičereji

Stroški v vzreji in pitanju

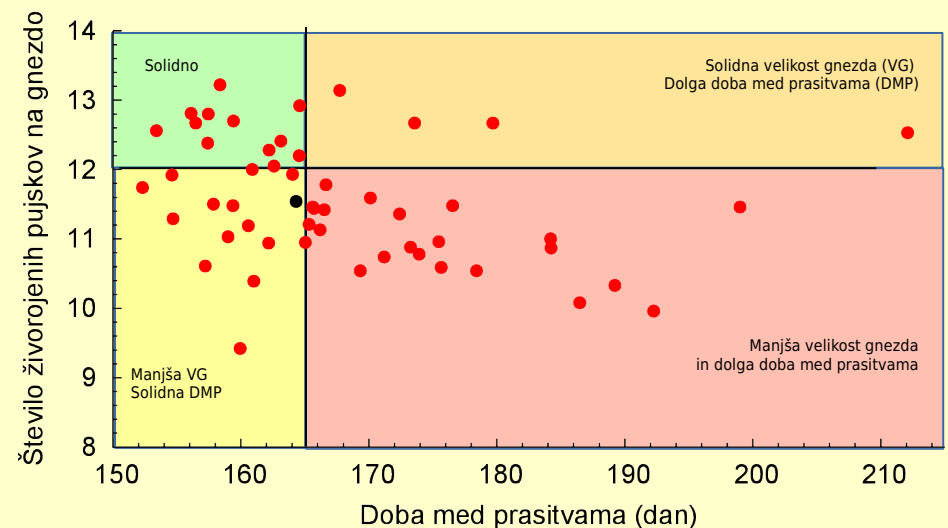
Strošek (EUR)	Deljena prireja			Celotna Odst.-115
	Odst.-25	25-115	skupaj	
Vrednost živali	27,50	41,25	28,28	28,04
Vrednost krme	11,24	29,96	41,20	41,20
Obratovalni stroški	3,45	4,92	8,37	8,21
Kapital in delo	3,68	9,07	12,74	13,80
Skupaj brez živali	18,37	43,95	62,32	63,21
Skupaj	45,87	85,20	90,60	91,24
Delež za žival	59,95	48,42	31,21	30,73

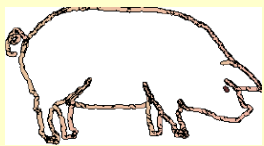
Illinois, 2017

Presoja uspešnosti

- Merila in kriteriji presoje
- Presoja uspešnosti reje
 - Spremljanje prireje, zapisovanje, rejska dokumentacija
- Presoja uspešnosti živali
 - Individualno označeni (Ušesna številka)
- Iskanje pomanjkljivosti, »skritih« rezerv
 - kontrolne točke
 - kontrolne liste
 - standardi

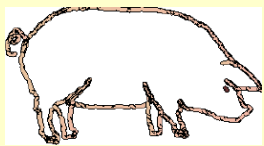

Vodenje rejske dokumentacije

- Zbiranje podatkov
- Kartica svinje
- Prenos iz hleva do vnosnih mest (dnevniki)
- Uporaba IS za arhiviranje podatkov
- Izmenjava informacij

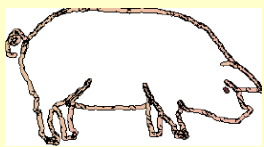
Projekt		PVC		Geburtsgewicht		21-Tage Datum		Absetztag Datum		Anmerkungen	
m	w										Bemerkung
1		872		1,3							
2		873		1,18							
3		874		1,16							
4		875		1,09							in D 604
5		876		1,17							Aussetz 604
6		877		1,08							
7		878		1,18							
8		879		1,04							
9		880		0,93							
10		881		0,81							in D 604
11		882		0,7							in D 604
12		883		1,25							
13		884		1,15							
14		885		1,02							
15		886		0,98							
16		887		0,87							
17		888		0,8							
18		889		0,81							
19		890		0,55							
20		891		1,0							
21		892		1,0							
22		893		1,0							
23		894		1,0							
24		895		1,0							
25		896		1,0							
26		897		1,0							
27		898		1,0							
28		899		1,0							
29		900		1,0							
30		901		1,0							
31		902		1,0							
32		903		1,0							
33		904		1,0							
34		905		1,0							
35		906		1,0							
36		907		1,0							
37		908		1,0							
38		909		1,0							
39		910		1,0							
40		911		1,0							
41		912		1,0							
42		913		1,0							
43		914		1,0							
44		915		1,0							
45		916		1,0							
46		917		1,0							
47		918		1,0							
48		919		1,0							
49		920		1,0							

Hlevska kartica svinje

RODOVNIŠKA ŠTEVILKA				UŠESNA ŠTEVILKA			DATUM ROJSTVA			PASMA	
XX-12838				XX-3458-69			28.6.2014			12	
ZAP. PRAS.	PRIPUST			PRASITEV			ODSTAVITEV			OPOMBE	
	Datum	Merjasec	Pasma	Datum	Živroj.	Mrtvr.	Teža	Datum	Puiski		Teža
1	23.1.2015	XX-9820-3	44	19.5.2015	5	0		19.6.2015	5		
2	25.6.2015	XX-9489-54	44	16.10.2015	10	0		19.11.2015	10		
3	24.11.2015	XX-9489-54	44	18.3.2016	9	0		13.4.2016	9		
4	17.4.2016	XX-9489-54	44	7.8.2016	12	0		13.9.2016	11		
5	18.9.2016	XX-9489-54	44	9.1.2017	11	0		10.2.2017	11		
6	14.2.2017	XX-9489-54	44	10.6.2017	12	0		11.7.2017	10		
7	16.7.2017	XX-9489-54	44	8.11.2017	10	0		10.12.2017	10		
8	15.12.2017	XX-9489-54	44	8.4.2018	8	0		3.5.2018	7		
9	8.5.2018	XX-4285-8	44	30.8.2018	7	2		29.9.2018	7		

Računalniška orodja za vodenje reje

- Lokalne aplikacije za posameznega rejca

- Vnosi in kontrole
- Statistika prireje
- Produktivnost posameznih živali
- Učinkovitost prireje

- Centralne aplikacije za več rejcev

- Presoja uspešnosti reje
- Primerjava med rejami
- Plemenske vrednosti
- Izdajanje certifikatov – “potrdil o istovetnosti”
- Dodatne analize
- ...
- Splošne informacije

Ušesna številka **je v bazi!**

30-980-42

Pasma	Spol	Rejec
1122	2	40222

Zap.gnezdo	Št.pripusta	Datum pripusta	Merjasec	Pasma
1	1	26.05.2002	04-48603-15	2222
2	1	21.10.2002	04-45218-33	5555
3	1	03.04.2003	04-49147-22	5555
4	2	04.11.2003	04-49147-22	5555
4	1	29.08.2003	04-49147-22	5555

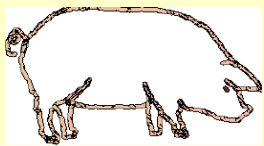
je v bazi!

Merjasec	Pasma	Spol	Rejec
04-48603-15	2222	1	40222

Preverjen zapis

Zap. gnezdo	Datum pripusta	Št.pripusta
9	26.05.2002	1

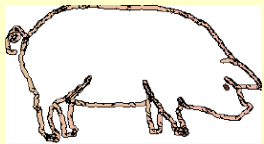
Popravki

Mere plodnosti

- Pred letom 1980
 - vsaka reja svoje definicije
 - za različne namene različne definicije za isto lastnost
- Dogovorjene definicije omogočajo
 - primerjavo in tekmovalnost med rejami
 - izbiro standardov in primerjava
 - določitev in spremljanje ciljev
 - uravnavanje (vodenje) reje
 - presojo produktivnosti ljudi in **plemenskih živali**
- Formule so samo natančen zapis, poskusite si jih približati po pomenu in iščite uporabnost

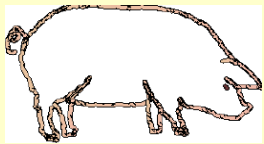
Čemu preračunavanja?

Kmet ima 3 svinje,

ki so v enem letu imele naslednje rezultate:

2 svinji sta skupaj

- prasili 4x in dali $\leq\leq$ 2 gnezdi na svinjo letno
- 51 živorojenih pujskov $\leq\leq$ 25,5 ž.p. na svinjo letno

“Dve delata, ena uživa”

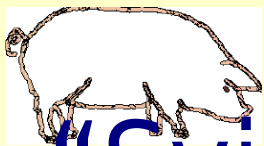
Kmet ima 3 svinje,

ki so v enem letu imele naslednje rezultate:

2 svinji sta skupaj

- prasili 4x in dali $\leq\leq$ 2 gnezdi na svinjo letno
- 51 živorojenih pujskov $\leq\leq$ 25,5 ž.p. na svinjo letno

1 svinja ni prasila in ni imela pujskov,
vendar povzročala stroške

“Svinji s prirejo živita svinje na užitku”

Kmet ima 3 svinje,

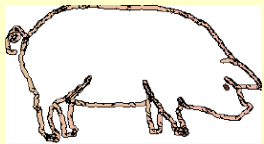
ki so v enem letu imele naslednje rezultate:

2 svinji sta skupaj

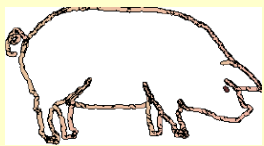
- prasili 4x in dali ≤ 2 gnezdi na svinjo letno
- 51 živorojenih pujskov $\leq 25,5$ ž.p. na svinjo letno

1 svinja ni prasila in ni imela pujskov,
vendar povzročala stroške (uživala)

Za rejo: 1,33 gnezd in 17,0 živ. pujskov na svinjo letno,
12,75 živ. puj. na gnezdo = 51 /4

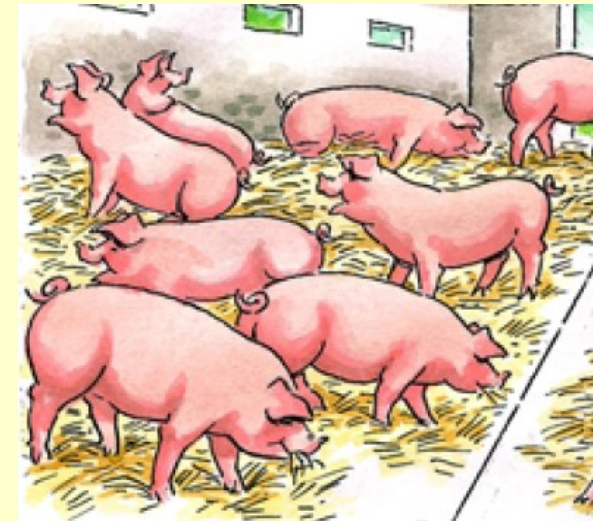

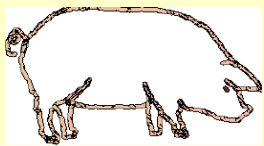
Mere plodnosti

Mere plodnosti

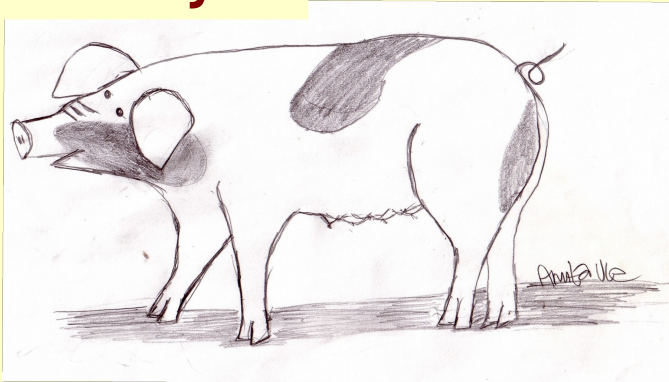
- Kategorije plemenskih prašičev
- Velikost gnezda
- Uspešnost oplojevanja
- Reprodukcijski cikelus
- Gospodarnost prireje pujskov
- Velikost, obnova in obrat črede

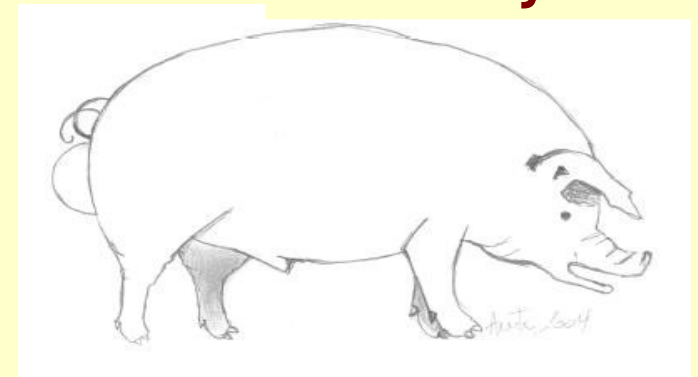

Plemenski prašiči

Svinje

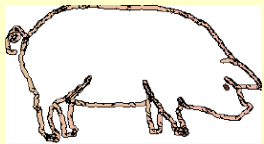
Merjasci

- Priskevek genov enak pri obeh spolih
 - pri selekciji večji poudarek merjascem
 - večja intenzivnost selekcije
- Število svinj večje kot število merjascev
 - pri reji večji pomen svinj
 - več stroškov s svinjami
 - razmerje odvisno od načina oplojevanja

50 : 50

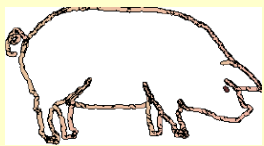
>50 : 1

Kdaj je svinja svinja?

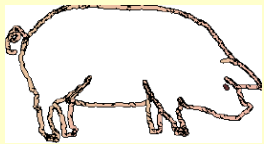
- vrsta prašič
- ženska žival
- namenjena reprodukciji (odbrana za pleme)
- vse do izločitve, ko tudi zapusti čredo

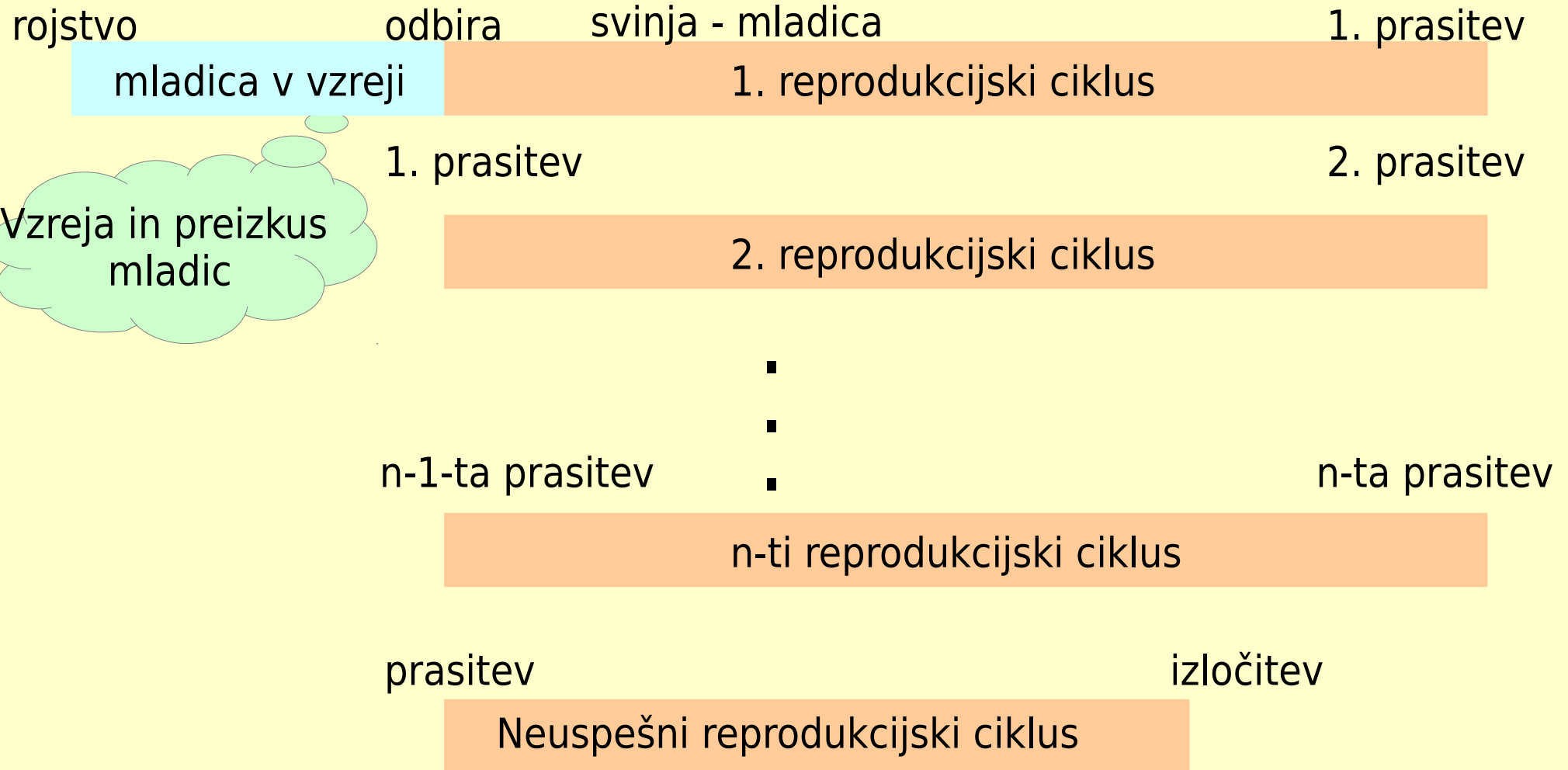

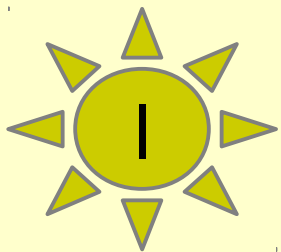
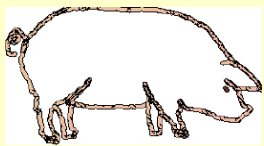
Kategorije svinj

- Svinje – od odbire do izločitve
 - Mladice – od odbire do prve prasiatve/izločitve
 - Stare svinje – od prve prasiatve do izločitve
 - Prvesnice – svinje od prve do druge prasiatve
- Zaporedna prasiatev
 - Zaporedna prasiatev, ki jo pričakujemo
- Svinje po zaporednih prasiatvah
 - Mladice – prva zaporedna prasiatev
 - Prvesnice – druga zaporedna prasiatev
 - ...
- Svinjka – ženska žival v pitanju

Življenjska doba svinje

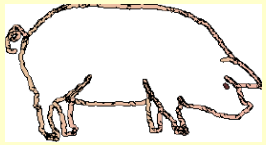
Mere velikosti gnezda

Število pujskov

Deleži preživetja in izgub

Mase pujskov in gnezda

Velikost gnezda

Prasitev

Rojeni pujski

Mrtvorojeni pujski
+ črni pujski

Živorojeni pujski

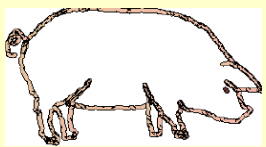
Laktacija

(sesni) pujski

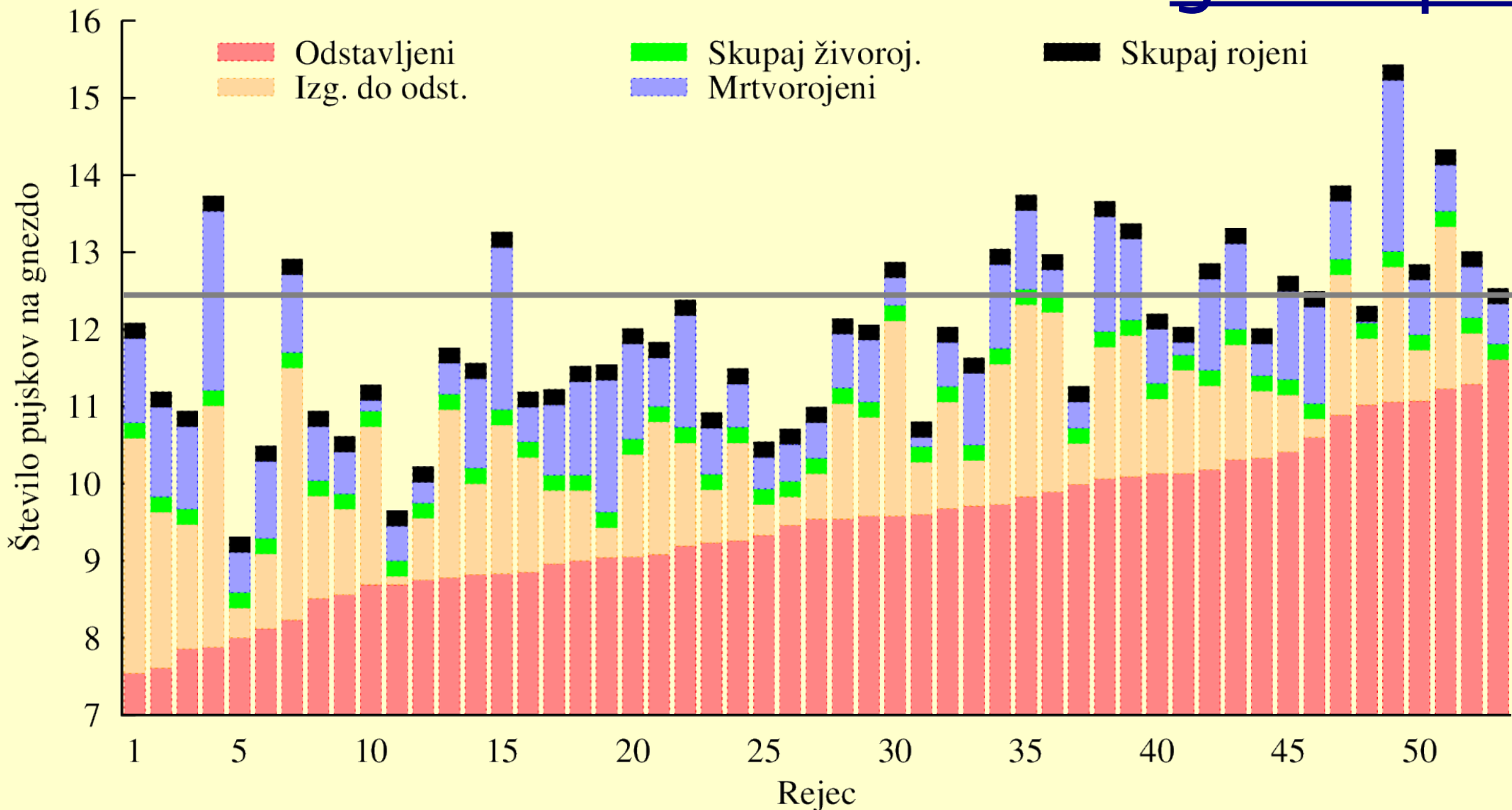
Odstavljeni pujski

Izgubljeni pujski

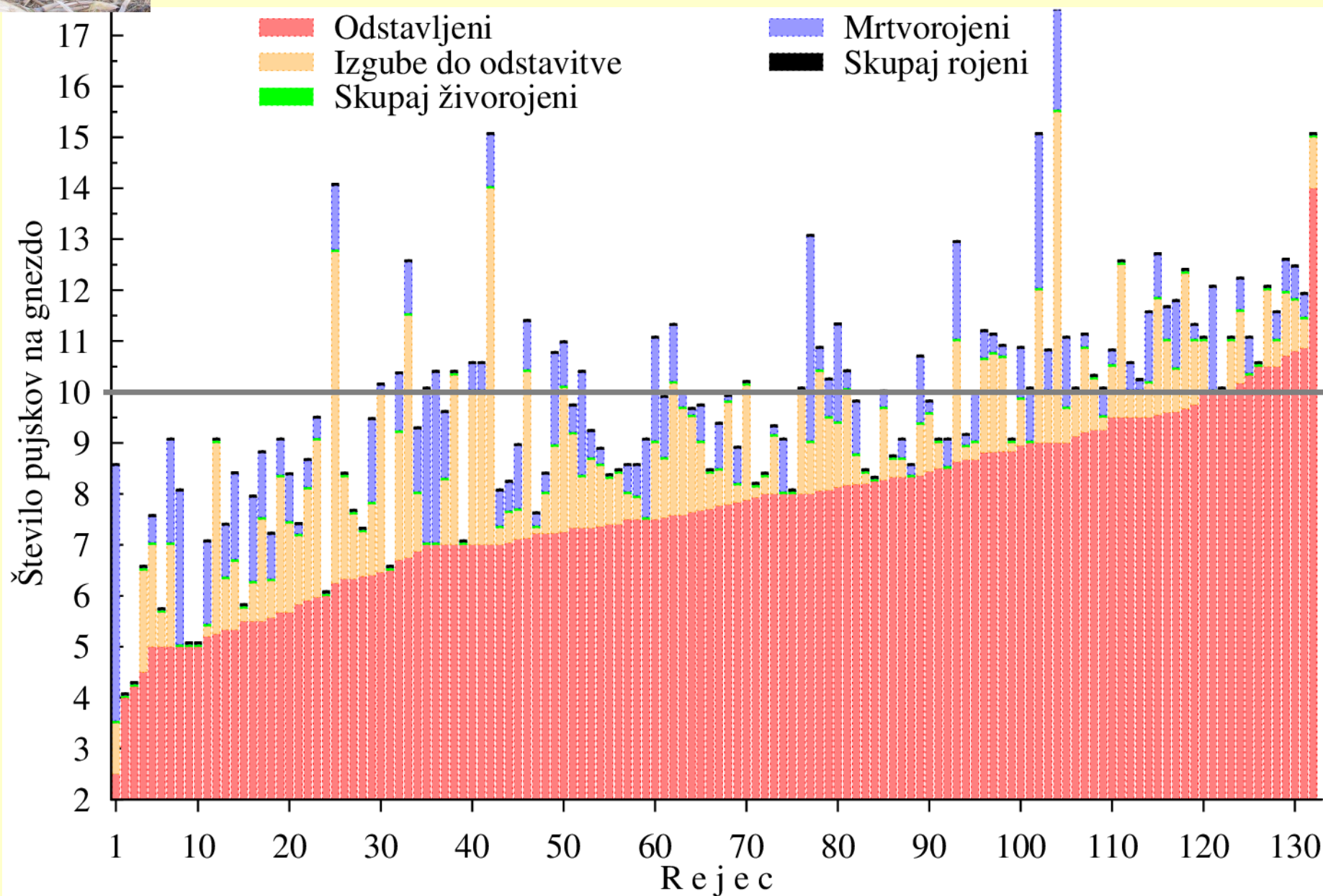
Razlike med rejci pri sodobnih genotipih

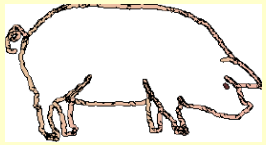

Razlike med rejci v velikosti gnezda so skoraj dvakratne, le redki dosegajo ustrezno povprečje za velikost gnezda!

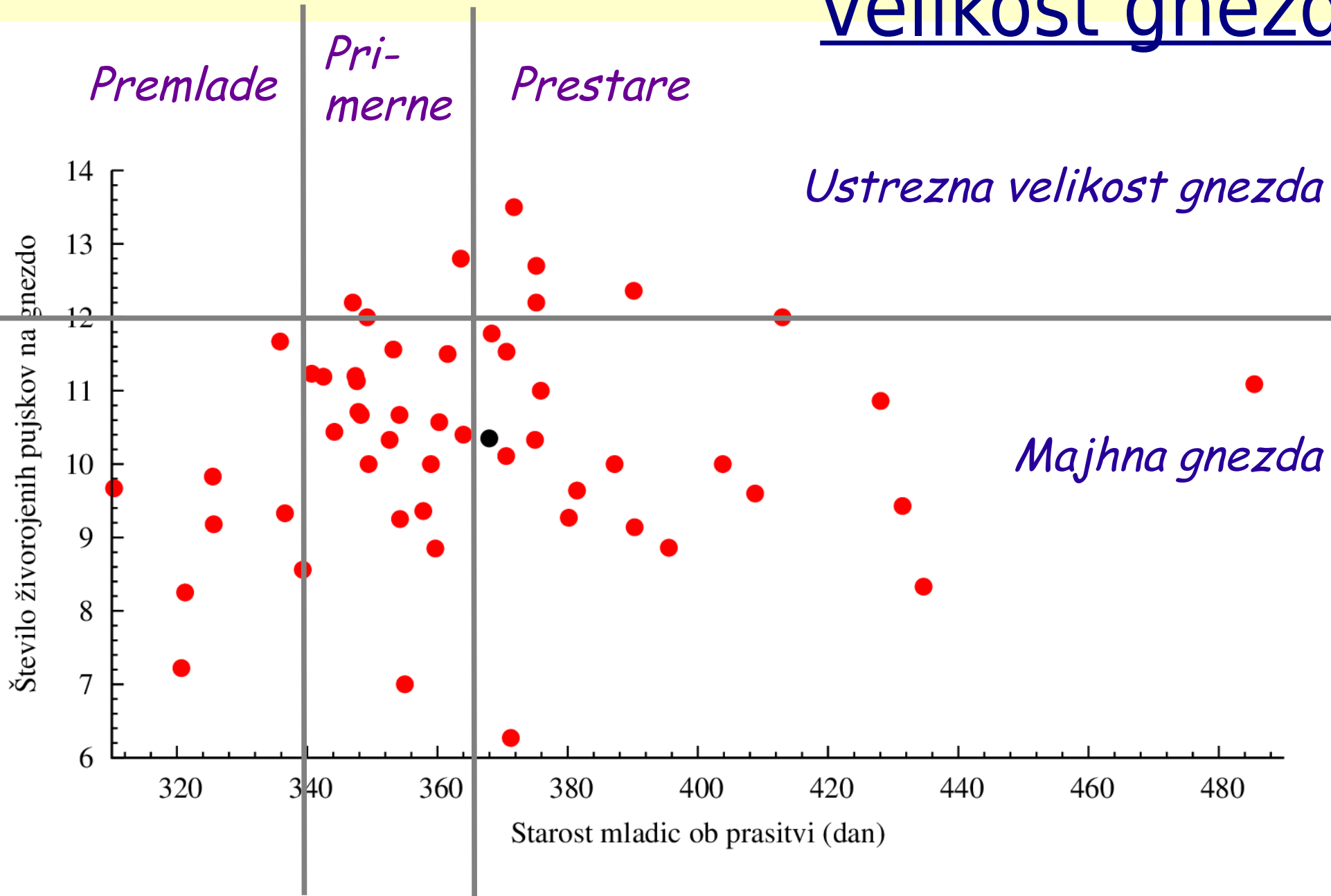

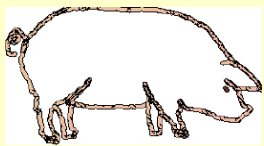
Razlike med rejci -KP

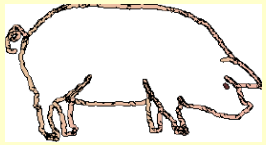
Starost mladic ob prاسitvi in velikost gnezda

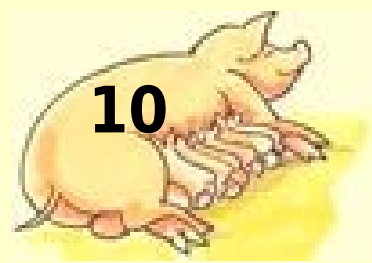

Prestavljanje pujskov

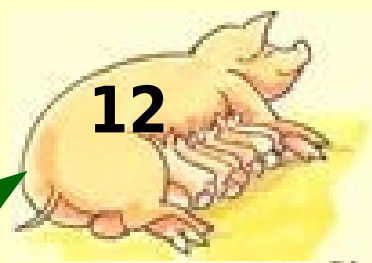

1) Prestavljanje po prasitvi

10

Dodani

12

Prestavljanje izvršimo prvi dan po prasitvi, po sesanju mleziva pri materi

14

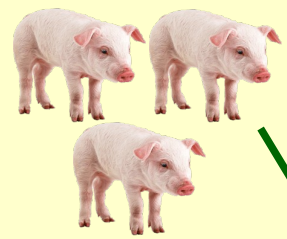
Odvzeti

12

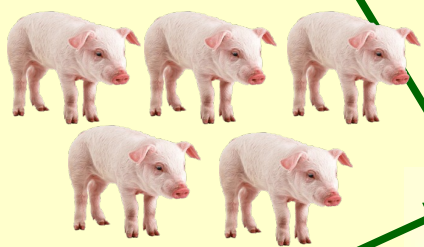
15

12

17

12

16

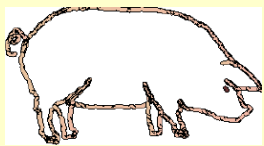

12

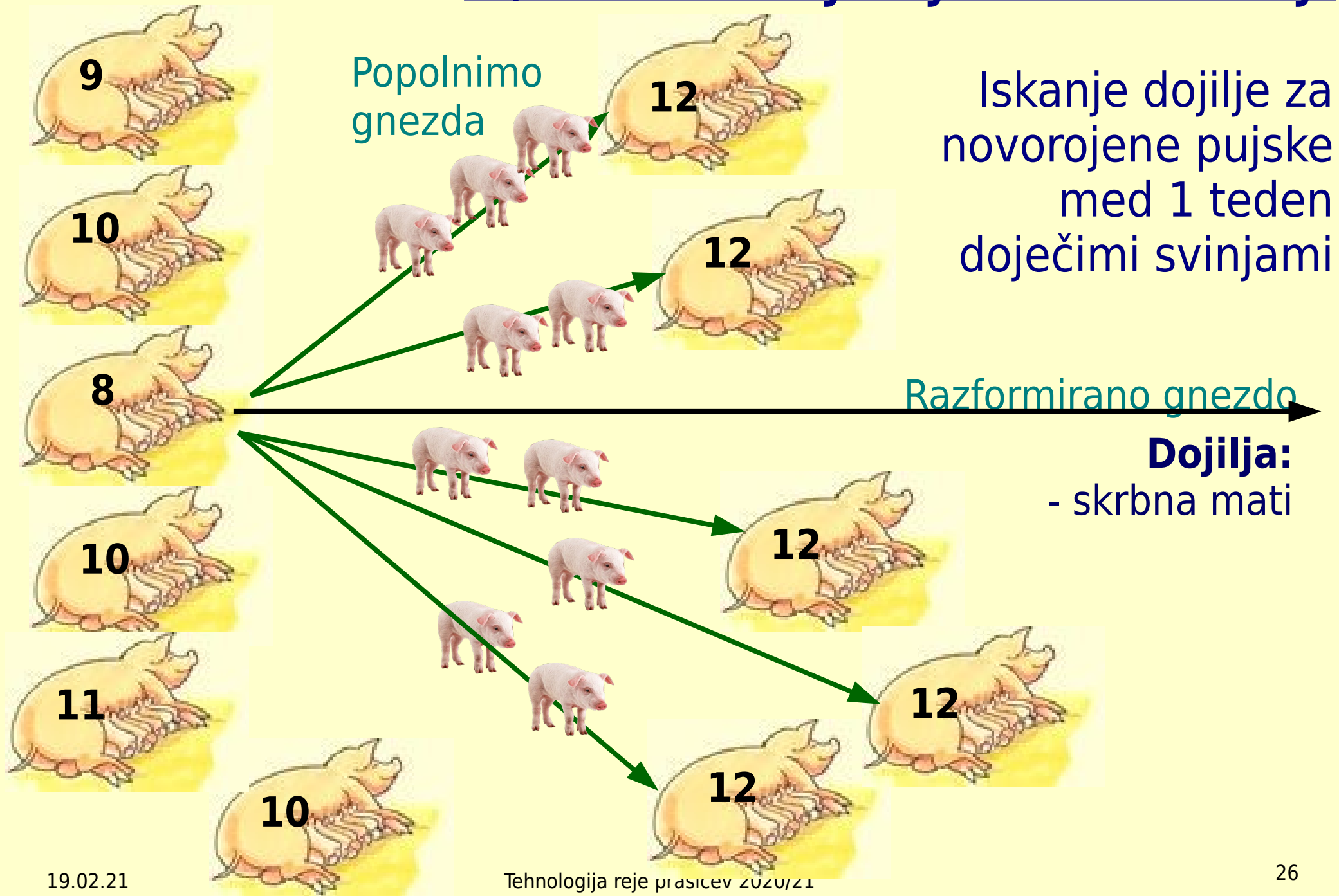

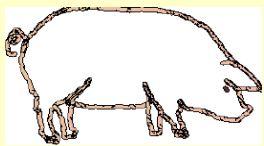
12

Dojilja, prasila pred 4 - 7 dni

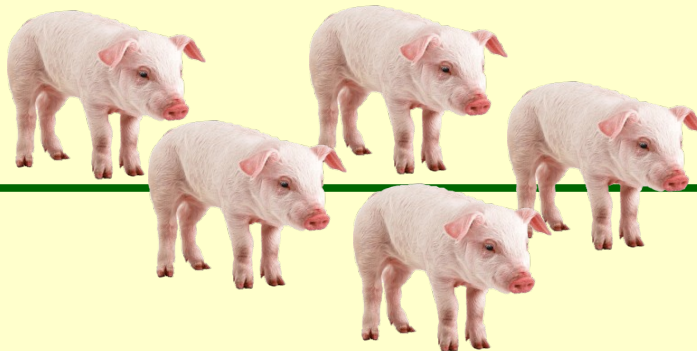
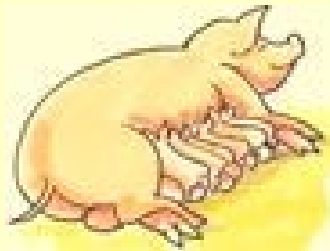

2) Prestavljanje v laktaciji

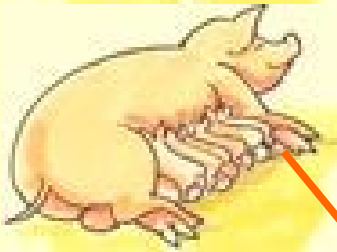

3) Prestavljanje ob koncu laktacije

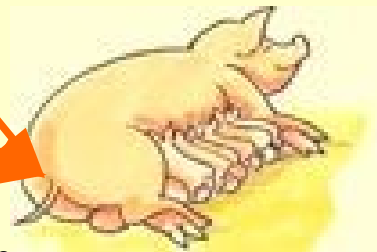
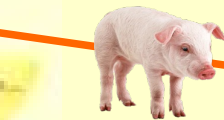
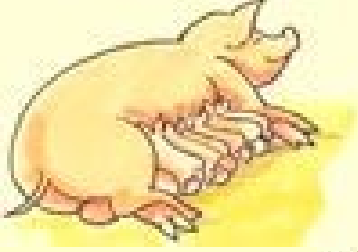
Odstavljeni pujski:
preselimo v vzrejalščé

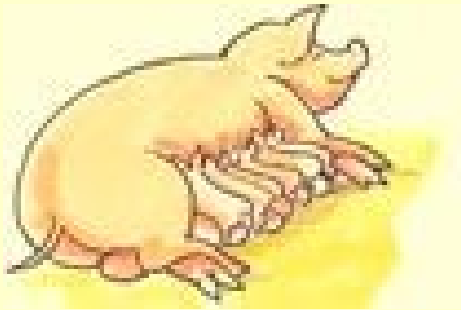

Odstavljene svinje:
preselimo v pripustiščé

Zadržani
pujski

Zadržimo manjše, slabotnejše
pujske in jim podaljšamo
sesanje za vsaj 14 dni

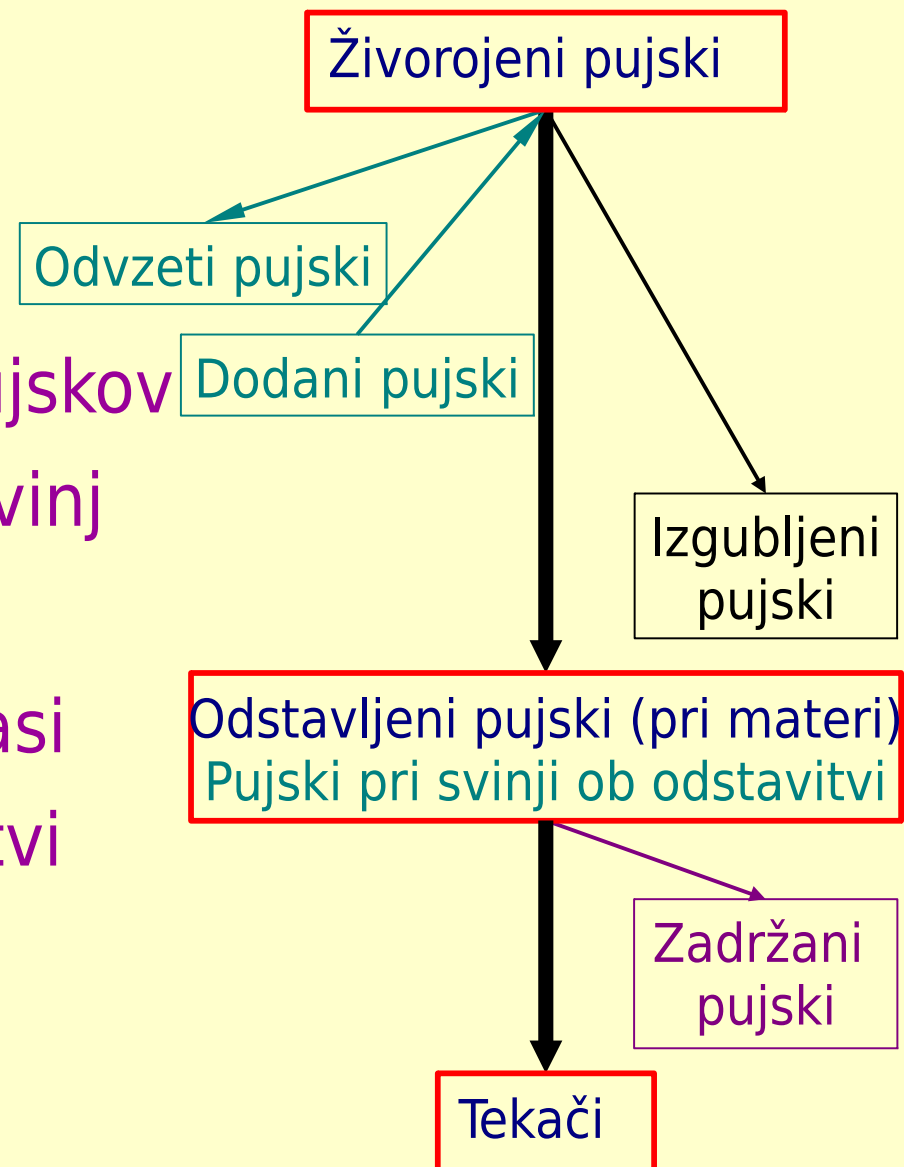

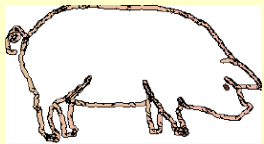
Prestavljanje pujskov

Namen:

- večja možnost preživitve pujskov
- enakomerna obremenitev svinj
- pujsek na sesek (12)
- izenačevanje pujskov po masi
- razvoj vimena po prvi prasitvi

Odstavljenih lahko več kot živorojenih

Deleži preživetja in izgub

Rojeni pujski 100 %

Delež živorojenih pujskov

Delež mrtvorojenih pujskov

Izgube med in pred porodom

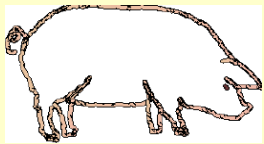
Živorojeni pujski 100 %

Delež odstavljenih pujskov

Delež izgub

Deleže izgub in preživitev (končni stalež) računamo vedno z ozirom na začetni stalež posamezne kategorije.

Izgube v laktaciji (pogini, usmrtitve, izgube)

Kumulativni delež izgub

$$\text{Skupni delež izgub} = 100 \times \frac{\text{začetno stanje} - \text{končno stanje}}{\text{začetno stanje}}$$

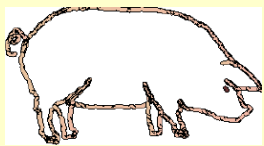
$$\text{Skupni delež izgub} = 100 - 100 \prod_{i=1}^n (1 - d_i / 100)$$

Π – produkt

n – število intervalov

d_i – delež izgub na intervalu (%)

Deležev izgub ne seštevamo,
ampak množimo deleže preživitev

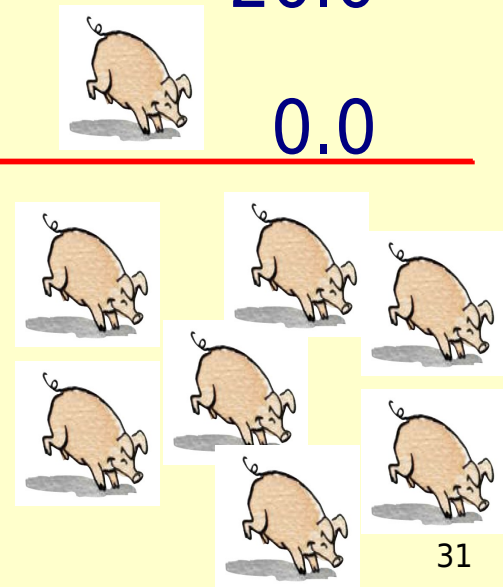

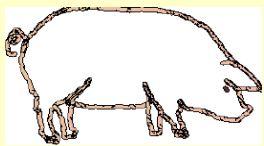
Delež izgub in preživetja

Dan	Število pujskov	Število poginov	Delež izgub (%)	Delež preživ. (%)	Delež preživ.-kumul. (%)
1	5	1	20.0	80.0	80.0
2	4	1	25.0	75.0	60.0
3	3	1	33.3	66.7	40.0
4	2	1	50.0	50.0	20.0
5	1	1	100.0	0.0	0.0

začetno stanje

končno stanje

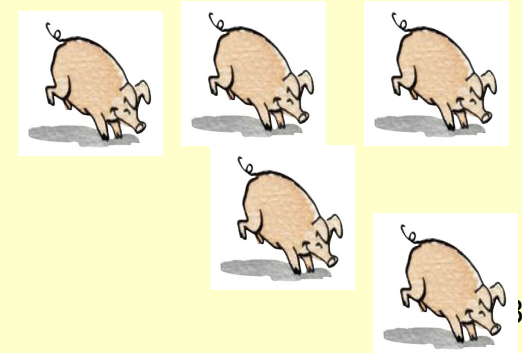

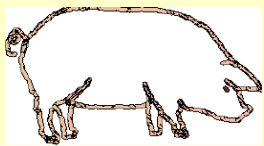
Delež izgub

Prašiči	Delež izgub (%)	Delež preživ. (%)	Delež preživ. - Delež izgub - kumul. (%)	Delež izgub - kumul. (%)
Mrtvorojeni	4.9	95.1	95.1	4.9
Sesni pujski	14.2	85.8	81.6	18.4
Tekači	7.2	92.8	75.7	24.3
Lahki pitanci	3.5	96.5	73.1	26.9
Pitanci	1.4	98.6	72.0	28.0

začetno stanje

končno stanje

Masa pujskov

- Rojstna in odstavitvena masa pujska
 - Tehtamo vsakega živega pujska individualno
 - Pomembna je tudi izenačenost oziroma variabilnost mas v gnezdu, ne samo povprečje
- Rojstna in odstavitvena masa gnezda
 - Vsota vseh individualnih tež
 - Masa celotnega gnezda (skupno tehtanje)
- Namen tehtanja:
 - Vodenje prehrane svinj v brejosti in po praritvi
 - Preveritev pogojev v prasilišču
 - Selekcija na preživitveno sposobnost